

ONTHEFFINGSAANVRAAG EN ACTIVITEITENPLAN

Frederik Hendrikstraat 2a

Aalst, provincie Noord-Brabant

Uitgevoerd door:

RSK Netherlands
Burgemeester de Zeeuwstraat 2
2985 AB Ridderkerk
e-mail: info@rskgroup.nl

Rapportnummer:

519029.001(01)

Rapportage datum:

2 maart 2023

In opdracht van:

Rho Adviseurs
Torenallee 20
5617 BC Eindhoven

Status rapport:

Definitief

Omslagfoto: RSK, 2022

RSK Netherlands is een zelfstandig onafhankelijk adviesbureau dat geen andere relatie heeft met de opdrachtgever dan opdrachtnemer – opdrachtgever. RSK Netherlands heeft geen (eigendoms)relatie met het plangebied. RSK verklaart hierbij dat het veldwerk onafhankelijk van de opdrachtgever is uitgevoerd.

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde natuurwet- en regelgeving. RSK Netherlands accepteert geen aansprakelijkheid ten aanzien van beslissingen die de opdrachtgever neemt naar aanleiding van het door RSK Netherlands uitgevoerde onderzoek. RSK Netherlands is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit de toepassing van de resultaten van de werkzaamheden of andere gegevens verkregen van RSK Netherlands; opdrachtgever vrijwaart RSK Netherlands voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

RSK Netherlands is sinds 2021 kandidaat voor het lidmaatschap bij het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het kandidaatschap is een voorbereiding op het lidmaatschap dat gebonden is aan een zekere kwaliteit van onderzoek en advisering. In de voorbereidingsperiode gebruikt de kandidaat de faciliteiten van het Netwerk Groene Bureaus om op het benodigde kwaliteitsniveau te komen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de diverse faciliteiten, waaronder de machtiging voor het gebruik van de ontheffingen van het NGB voor het uitvoeren van diverse ecologische veldonderzoeken. Zie voor meer informatie over het [kandidaatschap](#).

Rapportstatus			Definitief	
	Naam	Functie	Handtekening	Datum
Opgesteld	Michiel Tangerman	Projectleider ecologie		2 maart 2023
Gecontroleerd	Nick Stam	Projectleider ecologie		2 maart 2023
Vrijgegeven	Gertjan Loeffen	Senior projectleider		2 maart 2023

Dit rapport mag niet worden gebruikt voor contractuele doeleinden of ingenieursdiensten tenzij de bovenstaande tabel juist en volledig is ingevuld en getekend door de projectmanager, technische- en kwaliteitsreviewer(s) en het rapport als DEFINITIEF is aangewezen.

© Dit rapport valt onder het auteursrecht van RSK Netherlands. Elke niet geautoriseerde reproductie of elk gebruik door iemand anders zonder nadrukkelijke toestemming van de opdrachtgever is strikt verboden.

Inhoud

1. Inleiding.....	1
1.1. Doel en aanleiding	1
1.2. Leeswijzer	1
2. Plangebied beschrijving en geplande ingreep.....	2
2.1. Ligging plangebied	2
2.2. Huidige situatie.....	2
2.3. Geplande ingreep.....	3
2.4. Nieuwe situatie.....	3
2.5. Planning	4
3. Aanwezigheid beschermde soorten.....	5
3.1. Steenmarter	5
3.2. Alpenwatersalamander	5
4. Effectbeoordeling en toetsing Wet natuurbescherming	6
4.1. Effectbeoordeling	6
4.2. Toetsing Wet natuurbescherming	6
5. Mitigatie- en compensatieplan.....	8
5.1. Doel	8
5.2. Uitgangspunten ecologie	8
5.3. Mitigerende maatregelen	8
5.3.1. Wettelijke eisen mitigatie	8
5.3.2. Aanpak mitigerende maatregelen	9
5.4. Ecologisch werkprotocol	10
5.4.1. Aanleiding	10
5.4.2. Doel	10
5.4.3. Voorwaarden	10
5.4.4. Maatregelen.....	11
5.4.5. Logboek	12
5.5. Conclusie mitigerende en compenserende maatregelen	12
6. Motivering wettelijke belangen	13
7. Alternatieven afweging	14
7.1. Locatie.....	14
7.2. Werkwijze.....	14
7.3. Periode van werken	14
8. Waarborging staat van instandhouding	15
8.1. Effecten op lokale populatie steenmarter	15
8.2. Effecten op lokale populatie Alpenwatersalamander	16
8.3. Effecten van de te nemen maatregelen	17

9. Ontheffing Wet natuurbescherming.....	18
10. Bibliografie.....	19
Bijlagen.....	20
Bijlage 1. Mitigerende maatregelen steenmarter korte termijn	20
Bijlage 2. Mitigerende maatregelen steenmarter lange termijn	21
Bijlage 3. Te onderzoeken poelen in de Tongelreepdal	22
Bijlage 4. Logboek.....	23
Bijlage 5. Planning	25

1. Inleiding

1.1. Doel en aanleiding

Laride (hierna initiatiefnemer) heeft het voornemen om het huidige pand aan de Frederik Hendrikstraat 2a te Aalst te amoveren voor het realiseren van nieuwbouw. Een gedeelte van het omliggende groen gaat hierbij verloren. In het kader van de ruimtelijke ingreep zijn een Quickscan flora en fauna (Econsultancy, kenmerk 18192.003, d.d. 25 maart 2022) en een Nader onderzoek naar vleermuizen, gierzwaluw, huismus, marterachtigen en Alpenwatersalamander (RSK, kenmerk 518534.001(00), d.d. 14 november 2022) uitgevoerd. Uit het Nader onderzoek is gebleken dat binnen het plangebied een vast territorium en looproute van de steenmarter en een zomer- en voortplantingsbiotoop van de Alpenwatersalamander aanwezig zijn.

Het uitvoeren van de geplande ingrepen en daarmee de vernietiging van de beschermde gebiedsfuncties is een overtreding op de Wet natuurbescherming (Wnb artikel 3.10, lid 1b). Om overtreding van de Wnb bij uitvoering van de plannen te voorkomen is een ontheffingsaanvraag noodzakelijk. In het voorliggende activiteitenplan worden mitigerende en compenserende maatregelen beschreven die de negatieve effecten op de steenmarter en Alpenwatersalamanders zo veel mogelijk beperken. Dit activiteitenplan dient samen met het Nader onderzoek en de bijbehorende Quickscan flora en fauna als onderbouwing voor de ontheffingsaanvraag.

1.2. Leeswijzer

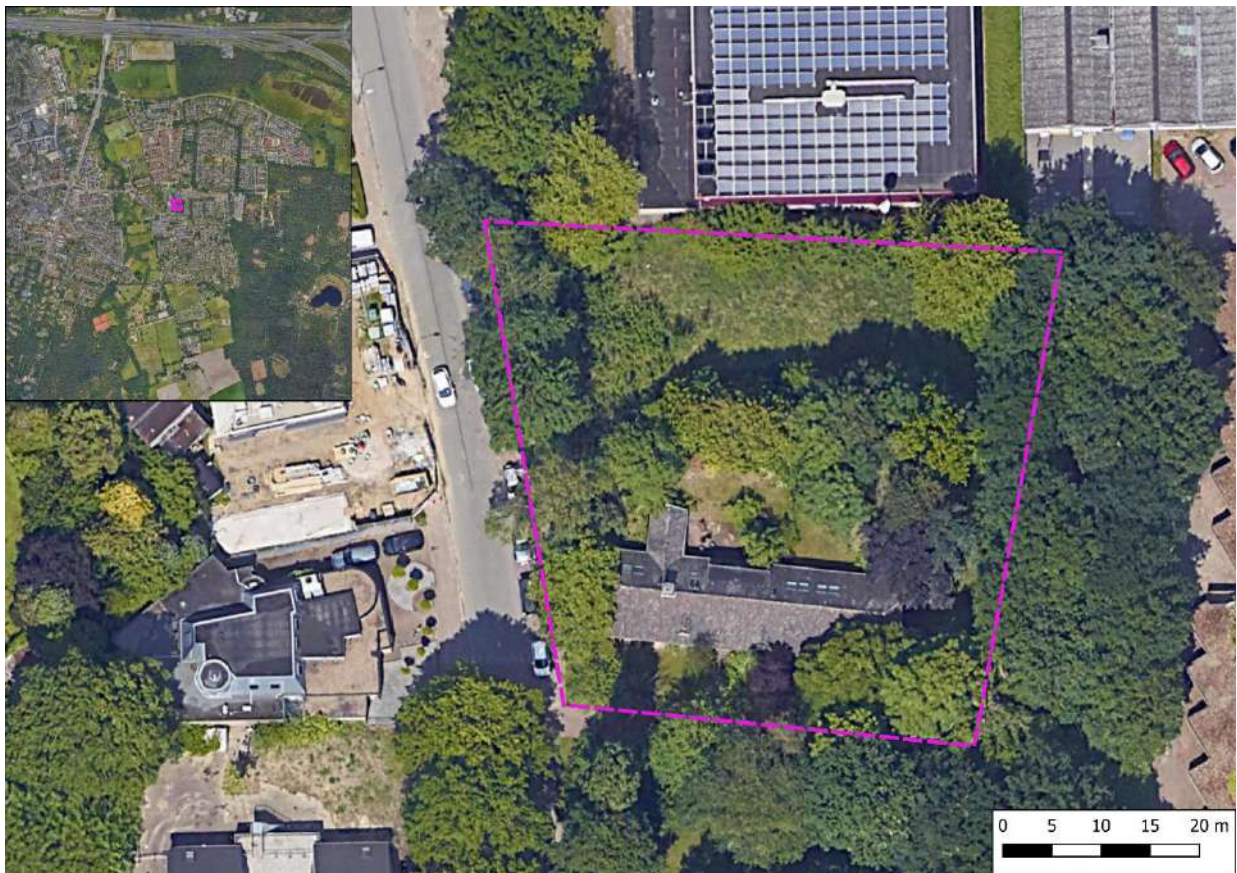
In Hoofdstuk 2 wordt een beschrijving van het plangebied en de voorgenomen ingreep gegeven. In Hoofdstuk 3 zijn de aanwezige beschermde soorten benoemd en beschreven. In Hoofdstuk 4 is de toetsing aan de Wet natuurbescherming opgenomen. In Hoofdstuk 5 en 6 zijn respectievelijk de motiverende belangen en de alternatievenafweging beschreven. In Hoofdstuk 7 is het mitigatie/compensatieplan opgenomen. In Hoofdstuk 8 wordt de waarborging van de staat van instandhouding beschreven. In Hoofdstuk 9 zijn de details van de ontheffingsaanvraag uiteengezet. Hoofdstuk 10 geeft de literatuurlijst weer.

2. Plangebied beschrijving en geplande ingreep

2.1. Ligging plangebied

Het plangebied is gelegen ten oosten van de kern van Aalst, provincie Noord-Brabant (Figuur 1). Het plangebied heeft een oppervlak van circa 2.600 m² en is kadastraal geregistreerd als “Gemeente Aalst Noord-Brabant, sectie C, nummer 1242” (Kadasterdate, n.d.). Het plangebied is gelegen in de woonwijk “Ekenrooi” en wordt omringd door stedelijk gebied.

Direct ten zuiden van het plangebied is een open grasveld aanwezig dat omringd wordt door o.a. berken, beuken en eiken. Hoewel dit veld, samen met de bomenrijen, initieel niet bij het plangebied behoorden worden deze wel betrokken bij de nieuwbouw. Direct ten noorden van het plangebied is een sporthal en aangrenzend een kerk met parkeerplein aanwezig. De rest van de directe omgeving bestaat uit een woonwijk. Circa 200 meter ten westen van het plangebied is een groene strook gelegen waar de Tongelreep (zijrivier van de Dommel) doorheen loopt. De groenstrook dient verder als verbinding tussen de groene velden ten noorden en ten zuiden van Aalst.

Figuur 1. Weergave van het plangebied (paars omrand) aan de Frederik Hendrikstraat 2a te Aalst (bron achtergrond: [PDOK](#), 2023).

2.2. Huidige situatie

Het plangebied is globaal ingericht als woonboerderij (gebouwd in 1938) met tuin en omliggend (braakliggend) land. Het woonhuis, momenteel bewoond als antikraak, beslaat ongeveer 285 m² van het plangebied. De oostelijke helft van het pand was gedurende het onderzoek leegstaand en onbewoond.

Het pand heeft een bovenverdieping met aan weerszijden een schuin aflopend dak tot op de bovenzijde van de benedenverdieping met ramen die middels dakkapellen uitsteken. Bij het dak zijn tussen de dakpannen en bij de dakkapellen meerdere openingen aanwezig. Aan de oostkant is de rand van het dak door het ontbreken van een houten plaat volledig begaanbaar en geeft zodoende toegang tot de binnenkant van het dak. Aan dezelfde kant liggen direct naast het pand stapels dakpannen. Daarnaast staat op een houten pallet een stapel stenen met in het midden losgetrokken isolatiemateriaal.

Aan de noordzijde van het pand is de tuin (circa 250 m²) gelegen waarin een poel, omrand met struiken (cultivars), is gelegen. De tuin wordt omrand door een dichte strook van struiken en bomen bestaande uit onder andere hultst, rododendron, kornoelje, bramen, coniferen (spec.), berk en spar (spec.). Achter de tuin is een open veld gelegen.

Ten westen van het pand bevindt zich dichte begroeiing met onder andere bramen en klimop. Het zuiden van het plangebied dient als oprit voor het pand en is grotendeels met stenen betegeld. Daarnaast bevat dit gedeelte voornamelijk gras met aan de grens van het perceel enkele struiken en bomen bestaande uit berken, spar (spec.) en een oude hazelaar. Het hele plangebied wordt omringd door struiken en bomen, bestaande uit onder andere berken, beuken, eiken en sparren (spec.). Direct ten zuiden van het plangebied, aan de andere kant van de bomenrij, bevindt zich een open grasveld. Hoewel dit veld, samen met de bomenrijen, initieel niet bij het plangebied behoorden worden deze wel betrokken bij de nieuwbouw (zie paragraaf 2.3).

2.3. Geplande ingreep

De initiatiefnemer is voornemens het plangebied te her ontwikkelen. De geplande werkzaamheden omvatten de sloop van het huidige pand en het (grotendeels) verwijderen van het omliggende groen. Dit alles om ruimte te maken voor een appartementencomplex voor in totaal 26 appartementen met aan de noordzijde 26 parkeerplaatsen. De noord- en zuidvleugel van het nieuwe gebouw worden drie bouwlagen hoog en de oostvleugel wordt twee bouwlagen hoog. Om het gebouw heen wordt ruimte gemaakt voor o.a. wandelpaden (Figuur 2 – 4). De plannen hebben het droogleggen van de in de tuin aanwezige poel en het verwijderen van de huidige 'rommelhoekjes' tot gevolg. In totaal zullen volgens de planning de sloop- en bouwwerkzaamheden ongeveer een jaar duren.

2.4. Nieuwe situatie

In onderstaande figuren is de nieuwe te realiseren situatie van het plangebied weergegeven.

Figuur 2. Weergave van de bouwplannen voor de begane grond (Bron: Bam Advies en Engineering).

Figuur 3. Weergave van de bouwplannen voor de eerste verdieping.

Figuur 4. Weergave van de bouwplannen voor de tweede verdieping

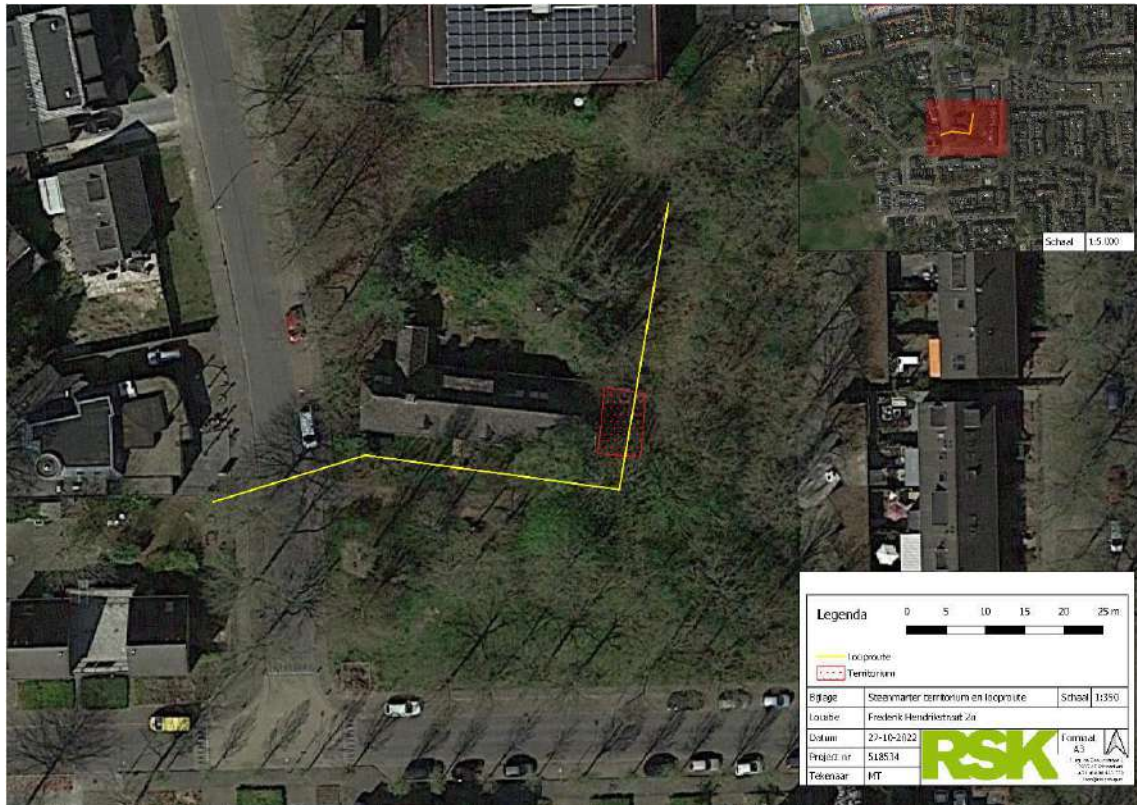
2.5. Planning

De huidige planning is om in de zomer van 2025 alle werkzaamheden te hebben voltooid en de nieuwe gebouwen in gebruik te nemen.

3. Aanwezigheid beschermde soorten

3.1. Steenmarter

Uit het Nader onderzoek marterachtigen is gebleken dat het plangebied een essentiële functie voor de steenmarter invult. Op basis van het Nader onderzoek marterachtigen is vastgesteld dat een steenmarter een vaste looproute langs het pand en een territorium bij de stapel stenen ten westen van het pand heeft (Figuur 5).

Figuur 5. Looproute en territorium van de binnen het plangebied waargenomen steenmarter.

3.2. Alpenwatersalamander

Ten tijde van het Nader onderzoek Alpenwatersalamander is een groot aantal adulten in de poel aangetroffen samen met sub-adulten en ei-afzettingen (Figuur 6). Zodoende fungeert de in de tuin aanwezige poel als voortplantingswater voor de Alpenwatersalamander.

Figuur 6. Binnen het plangebied aangetroffen Alpenwatersalamanders met een aanwezige sub-adult en ei-afzet.

4. Effectbeoordeling en toetsing Wet natuurbescherming

4.1. Effectbeoordeling

Bij de uitvoering van de geplande ingrepen treden negatieve effecten op voor de in het plangebied voorkomende beschermde soorten. In Tabel 1 zijn de soortgroepen opgenomen waar op basis van het soortgericht Nader onderzoek negatieve effecten op te verwachten zijn.

Tabel 1. Vastgestelde negatieve effecten op binnen het plangebied voorkomende beschermde soorten aan de hand van de geplande werkzaamheden.

Soort(groep)	Negatieve effecten als gevolg van de geplande ingrepen
Steenmarter	In het plangebied is een vast territorium van de steenmarter aanwezig. Daarnaast bevindt zich in het plangebied een vaste looproute van de steenmarter die dagelijks meermaals doorlopen wordt. Door de voorgenomen sloop van het pand en herinrichting van het plangebied verdwijnen zowel de vaste looproute als een vast territorium van de steenmarter. Zodoende kan het verdwijnen van dit territorium de kwaliteit van nabije verblijfplaatsen beïnvloeden. Negatieve effecten op de steenmarter, als gevolg van de werkzaamheden, zijn daarom niet uit te sluiten.
Alpenwatersalamander	Het plangebied bevat een voortplantingsbiotoop en maakt daarmee onderdeel uit van het essentieel leefgebied voor deze soort. Door de geplande sloop van het pand en herinrichting van het plangebied valt dit voortplantingsbiotoop weg en worden aanwezige individuen mogelijk geschaad of gedood. Door het hoge aantal individuen kan het wegvallen van de poel een negatieve invloed hebben op de lokale gunstige staat van instandhouding van de Alpenwatersalamander. Het is onbekend of voldoende alternatieve uitwijkmogelijkheden aanwezig zijn in de nabije omgeving.

4.2. Toetsing Wet natuurbescherming

Zowel de steenmarter als de Alpenwatersalamanders zijn beschermd onder het “Beschermsregime andere soorten”. Dit beschermingsregime is uitgewerkt in de Wnb onder artikel 3.10. De betreffende wetsartikelen uit de Wnb zijn hieronder opgenomen. De overtredingen op de verbodsbepalingen door de geplande ingrepen (zonder mitigatie- en compensatiemaatregelen) zijn uiteengezet in Tabel 2.

§ 3.3. Beschermsregime andere soorten, artikel 3.10

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - a. In het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b. De vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - c. Vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.
2. Artikel 3.8, met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:
 - a. In het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden of van kleinschalige bouwactiviteiten, met inbegrip van het daarop volgende gebruik van het gebied of het gebouw;
 - b. Ter voorkomen van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;
 - c. Ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
 - d. Ter voorkomen of bestrijden van onnodig lijden van ziekte of gebrekkige dieren;
 - e. In het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
 - f. In het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;

- g. In het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied;
 - h. In het algemeen belang, of
 - i. Bestendig gebruik.
3. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdeel a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

Tabel 2. Overtreding verbodsbepalingen van de Wnb door de geplande ingrepen.

Soort(groep)	Beschermingsregime	Overtreding verbodsbepaling
Steenmarter	Andere soorten	Wnb artikel 3.10: lid 1b
Alpenwatersalamander	Andere soorten	Wnb artikel 3.10: lid 1a en 1b

5. Mitigatie- en compensatieplan

5.1. Doel

In dit hoofdstuk worden mitigerende en compenserende maatregelen uiteengezet die nodig zijn om het overtreden van verbodsbepalingen uit de Wnb te voorkomen of zo veel mogelijk te beperken. Het doel van de mitigerende maatregelen is om te voldoen aan de zorgplicht (artikel 1.11 Wnb) en het voorkomen van negatieve effecten op individuen, zoals verstoren, verwonden en doden, tijdens uitvoering van de geplande ingrepen.

Het doel van de compenserende maatregelen is de bruikbaarheid van voortplantingsplaatsen en vaste rust- en verblijfplaatsen van de steenmarter en Alpenwatersalamanders veilig te stellen door middel van het aanbieden van vervangende territoria en looproute (steenmarter) en voortplantingswateren (Alpenwatersalamander) na de uitvoering van de geplande ingrepen.

5.2. Uitgangspunten ecologie

Voor de mitigatie- en compensatiemaatregelen gelden de volgende uitgangspunten:

- Alle mitigerende en compenserende maatregelen worden getroffen binnen het plangebied of in de directe omgeving daarvan.
- Aangezien geen BIJ12 kennisdocumenten van zowel de steenmarter als de Alpenwatersalamander beschikbaar zijn worden kennisdocumenten van gerelateerde soorten, in combinatie met andere beschikbare literatuur, als leidend aangenomen. Dat wil zeggen:
 - Handreiking kleine marters in relatie tot soortbescherming (Bouwens, 2017) voor de steenmarter, en;
 - Kennisdocument kamsalamander (BIJ12, 2017) voor de Alpenwatersalamander.

5.3. Mitigerende maatregelen

Omdat het huidige voortplantingswater van de Alpenwatersalamander en het territorium van de steenmarter verdwijnen, is het verplaatsen van de Alpenwatersalamander naar een nieuwe poel en het aanleggen van een looproute in het plangebied voor de steenmarter noodzakelijk. Hierbij wordt aangehouden dat de nieuwe situatie gelijk aan of beter van kwaliteit is als de huidige situatie voor de desbetreffende soort. Voor de steenmarter dient een takkenril ontwikkeld te worden langs het zuiden van het plangebied. Voor de Alpenwatersalamander zullen ten eerste drie poelen in de nabijgelegen Tongelreep gecontroleerd worden op geschiktheid. Indien een dergelijk geschikte poel niet beschikbaar blijkt dient een geschikte poel gerealiseerd te worden.

5.3.1. Wettelijke eisen mitigatie

Steenmarter

Voor het ontwikkelen van een nieuw biotoop voor de steenmarter geldt een vaste gewenningsperiode van zes maanden, ongeacht het soort biotoop. Hierbij mogen geen verstorende activiteiten plaatsvinden binnen de gevoelige periode (maart-juli). Zowel de oude als de nieuwe situatie moeten in deze periode aanwezig zijn.

Alpenwatersalamander

De Alpenwatersalamanders dienen naar een geschikte poel verplaatst te worden. Bij het beoordelen van geschiktheid moet onder andere gelet worden op: steilheid talud, waterdiepte, zon beschijning, zuurgraad, aanwezigheid van vissen, onderwatervegetatie en, concurrentie met andere salamanders. Indien de bestaande poelen niet geschikt zijn moet een nieuwe poel worden gerealiseerd volgens de bovenstaande aandachtspunten.

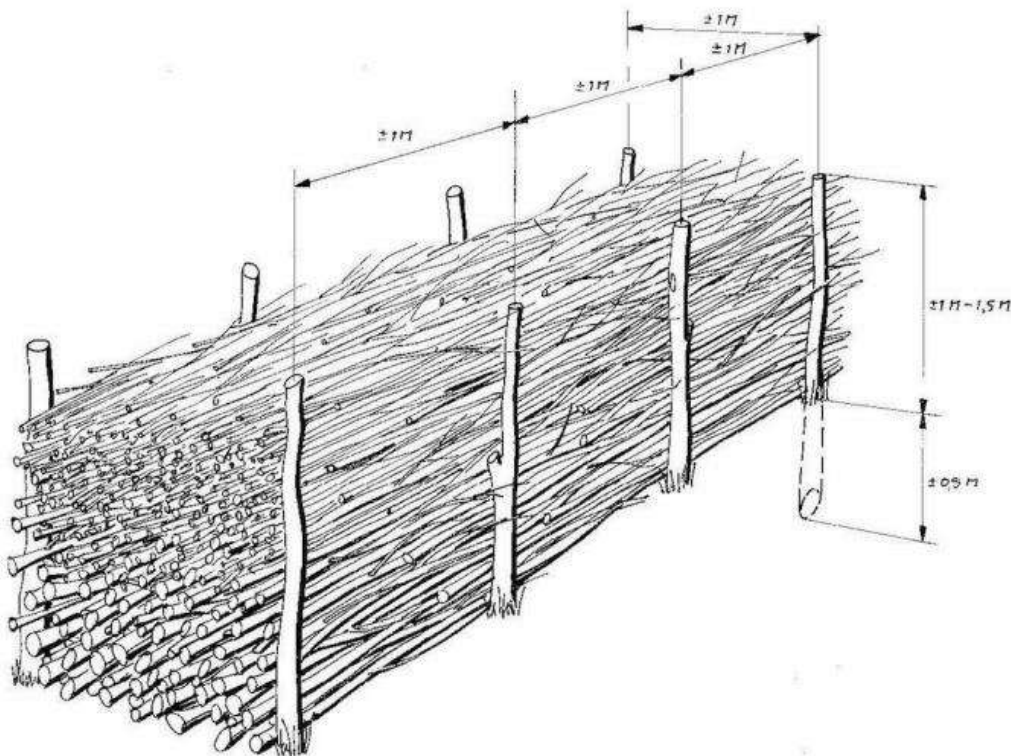
Zolang de Alpenwatersalamanders binnen het plangebied aanwezig zijn mogen geen verstorende activiteiten plaatsvinden binnen de gevoelige periode, wat verschilt tussen activiteiten op het land (september-maart) en in het water (maart-september). Zowel de nieuwe als de oude poel moeten in de voortplantingsperiode tegelijkertijd aanwezig zijn.

5.3.2. Aanpak mitigerende maatregelen

Steenmarter

Kort termijn

In maart tot april 2023 worden drie takkenrillen (Figuur 7) binnen het plangebied aan de zuidelijke kant geplaatst (Bijlage 1). De tussenliggende bestaande hagen blijven behouden en gedurende de werkzaamheden niet aangetast. Voor de opbouw van de takkenril worden oude takken vanuit het plangebied in combinatie met takken van buiten het plangebied gebruikt. Bij het aanbrengen van de takkenril wordt gelet op dat afdoende wegkruip- en schuilmogelijkheden aanwezig zijn binnen de takkenril. Om dit te kunnen waarborgen wordt de takkenril minimaal één meter breed en worden de takken niet aangedrukt. Om de huidige looproute zoveel mogelijk na te bootsen blijven tijdens de werkzaamheden de hagen aan de oostelijke rand van het plangebied behouden. De aan te brengen constructie zal van de Frederik Hendrikstraat naar de oostelijke haag lopen.

Figuur 7. Constructie van een takkenril (SVP-Hardenberg, n.d.).

Lang termijn

Tijdens en na de nieuwbouw wordt langs de zuidelijke en oostelijke gevel van het pand een wild struweel aangeplant (Bijlage 2). Het struweel zal bestaan uit autochtone inheemse bomen en struiken met bessen en noten, zoals eik, beuk, hazelaar en lijsterbes (Westra & Kuiters, 2018). In dezelfde periode wordt rondom het pand een kruidrijk grasland gerealiseerd dat verder extensief beheerd zal worden. Na minimaal drie jaar wordt door een ecooloog beoordeeld of de aangeplante haag voldoende gevestigd en ontwikkeld is om als nieuwe looproute te kunnen dienen. Indien de haag voldoende ontwikkeld is kunnen de takkenrillen en tussenliggende bosschages worden verwijderd buiten de gevoelige periode van de steenmarter (tussen september 2027 en februari 2028). Het huidige struweel aan de oostelijke grens van het plangebied wordt vervangen met nieuw struweel, bestaande uit onder andere lijsterbes, liguster, gele kornoelje en Gelderse roos).

Alpenwatersalamander

Vorbereiding

Tussen 15 maart en 15 mei 2023 worden drie poelen in de Tongelreepdal (Bijlage 3) onderzocht. Met dit onderzoek worden de poelen gecontroleerd op geschiktheid aan de hand van criteria vermeld in het kennisdocument Kamsalamander (BIJ12, 2017), RAVON en andere literatuur (waaronder van Delft, 2009).

Indien geen van de poelen geschikt zijn wordt binnen hetzelfde gebied medio mei-juni 2023 een nieuwe poel ontwikkeld conform de hierboven genoemde criteria. Bij de aanleg worden meerdere inheemse waterplanten (zoals grof hoornblad, gewoon sterrenkroos of watermunt) in de oever aangebracht om de begroeiing te bevorderen en worden in de poel en aan de rand enkele stenen geplaatst voor schuilmogelijkheden. Door te werken in de geselecteerde periode is het zeer aannemelijk dat alle Alpenwatersalamanders al naar andere poelen zijn getrokken en derhalve niet verstoord worden door de graafwerkzaamheden. Daarnaast heeft de beplanting de tijd in de groeiperiode om zich afdoende te kunnen vestigen voor het voortplantingsseizoen in het volgende jaar.

Vangen en uitzetten van de dieren

Tegen het eind van de voortplantingsperiode (medio augustus 2023) wordt een amfibieënscherm conform het voorheen genoemde kennisdocument rondom de oude poel geplaatst. Tussen de voortplantingsperiode en de winterrust (medio september-oktober 2023) wordt de oude poel middels een schepnet volledig afgevis. Om alle dieren via deze methode te kunnen vangen zal eerst de aanwezige begroeiing uit het water verwijderd worden, hierbij lettende dat geen Alpenwatersalamanders, hun ei-afzet of andere soorten geschaad of verwijderd worden. Vervolgens worden de gevangen individuen en hun ei-afzet in een met water uit de poel gevulde emmer geplaatst.

Nadat de oude poel vrij van Alpenwatersalamanders is verklaard, kunnen de gevangen Alpenwatersalamanders naar een geschikte poel in het Tongelreepdal (zijnde een al bestaande of nieuw ontwikkelde poel) verplaatst worden. Na het verplaatsen van de Alpenwatersalamanders kan het amfibieënscherm rond de oude poel worden verwijderd. Indien de nieuw ontwikkelde poel nog niet voldoet aan de gestelde eisen wordt de verplaatsing uitgesteld totdat deze wel behaald zijn.

Na het uitzetten

Indien een nieuwe poel ontwikkeld is wordt voor het begin van het volgende voortplantingsseizoen (medio maart 2024) de poel gecontroleerd op de aanwezigheid van voldoende (onderwater) beplanting. Indien niet voldoende (onderwater) beplanting aanwezig is, wordt deze opnieuw aangebracht.

5.4. Ecologisch werkprotocol

5.4.1. Aanleiding

De ontheffingsaanvraag voor het plangebied aan de Frederik Hendrikstraat 2a te Aalst wordt ondersteund door dit activiteitenplan. In het activiteitenplan is beschreven welke mitigatie- en compensatiemaatregelen worden getroffen om negatieve effecten op de beschermde steenmarter en Alpenwatersalamander zo veel mogelijk te voorkomen. Om te zorgen dat de werkzaamheden te allen tijde ecologisch verantwoord worden uitgevoerd is een ecologisch werkprotocol (EWP) opgesteld.

5.4.2. Doel

In het EWP staat beschreven welke maatregelen moeten worden genomen om schade aan flora en fauna te voorkomen. In dit EWP is het volgende opgenomen:

- Op welke momenten ecologische begeleiding nodig is;
- De werkmethoden bij het ongeschikt maken en slopen;
- In welke periode werkzaamheden uitgevoerd kunnen worden;
- Hoe te voorkomen dat beschermde diersoorten verstoord of gedood worden;
- Welke maatregelen genomen moeten worden bij het aantreffen van beschermde soorten.

5.4.3. Voorwaarden

- Het EWP geldt uitsluitend voor de werkzaamheden met betrekking tot het plangebied aan de Frederik Hendrikstraat 2a te Aalst;
- De in dit EWP aangegeven planning en werkwijze dienen nauwgezet te worden nageleefd;
- De inhoud van dit EWP dient bij alle betrokkenen, waaronder leidinggevenden, aannemers en werkend personeel, bekend te zijn. Hiertoe wordt voorafgaand aan de sloop van het pand door een ecooloog van RSK een toolboxmeeting over het EWP gehouden, waarbij alle betrokken werknemers van de aannemer aanwezig dienen te zijn;
- Afwijking van dit EWP kan alleen in overleg met een ecooloog van RSK.

5.4.4. Maatregelen

Algemeen

- Wanneer de startdatum van de sloopwerkzaamheden bekend is, neemt de opdrachtgever direct contact op met RSK. Hierbij moet de startdatum minimaal een maand van tevoren bekend zijn bij RSK;
- Bij aanvang van de sloopwerkzaamheden wordt op de bouwplaats door RSK een toolboxmeeting gehouden waarbij alle betrokken partijen op de bouwplaats worden geïnstrueerd;
- De kapwerkzaamheden vinden plaats vanaf januari 2024 om te voorkomen dat broedvogels zich binnen het plangebied gaan vestigen;
- Nadat de kapwerkzaamheden zijn afgerond kunnen de bouwwerkzaamheden starten;
- Bij het aantreffen van vleermuizen, Alpenwatersalamanders, bezette vogelnesten of andere beschermde dieren worden de werkzaamheden direct stilgelegd. In overleg met een ecooloog van RSK worden de verdere vervolgstappen bepaald;
- RSK voert een controle uit van de in dit hoofdstuk beschreven maatregelen en tekent het logboek (Bijlage 4) af;
- Tijdens de werkzaamheden wordt te allen tijde rekening gehouden met de algemene zorgplicht: werk in één richting en houdt vluchtwegen vrij, zodat dieren te allen tijde kunnen vluchten;
- Materieel moet zorgvuldig en deskundig bediend worden, zodat er geen onnodige schade wordt veroorzaakt of onnodige verstoring van planten en dieren optreedt.

Broedvogels

- Medio januari 2024 vinden de kapwerkzaamheden plaats om het vestigen van broedvogels binnen het plangebied te voorkomen. Eventuele extra takken rondom het plangebied worden verwijderd met hetzelfde doel;
- Maximaal een week voor de sloopwerkzaamheden aanvangen controleert een ecooloog van RSK het gebouw en de groenstructuren rondom het gebouw op vogelnesten;
- Bij aanwezigheid van beschermde vogelnesten worden de sloopwerkzaamheden verschoven tot 15 augustus of tot de broedperiode is afgelopen.

Steenmarter

- In februari-maart 2023 worden drie takkenrillen in het zuiden van het plangebied geplaatst;
- De huidige rommelhoek en stenenstapel worden tussen september 2023 en februari 2024 verwijderd;
- Na de bouw wordt langs de zuidelijke en oostelijke gevel een wilde struweel aangeplant;
- Tussen september 2027 en februari 2028 worden de takkenrillen en tussenliggende bosschages verwijderd indien de haag afdoende gevestigd is;
- Tijdens de gevoelige periode (maart – augustus) kan alleen tussen zonsopkomst en zonsondergang gewerkt worden. Er wordt tussen zonsondergang en -opkomst niet met verlichting gewerkt.

Alpenwatersalamander

- Tussen 15 maart en 15 mei 2023 worden drie poelen in het Tongelreepdal onderzocht op geschiktheid voor de Alpenwatersalamander;
- De nieuwe amfibieënpoel wordt medio mei 2023 aangelegd. In de nieuwe poel worden inheemse onderwaterplanten aangebracht;
- Medio augustus 2023 wordt de oude poel middels amfibieënschermen afgezet;
- Het afvangen en verplaatsen van de Alpenwatersalamanders uit de oude poel vindt plaats tussen 15 september en 15 oktober 2023;
- Medio maart 2024 wordt de poel gecontroleerd op de aanwezigheid van voldoende (onderwater) beplanting. Indien er niet voldoende (onderwater) beplanting aanwezig is, wordt deze opnieuw aangebracht;
- Het amfibieënscherm wordt nadat werkzaamheden volledig zijn uitgevoerd verwijderd.

Vleermuizen

- Bouwverlichting op de bouwplaats moet zo veel mogelijk worden voorkomen en mag niet gericht zijn op de wegen in de omgeving.

5.4.5. Logboek

Het EWP moet op de bouwplaats bij de uitvoerder aanwezig zijn en voor aanvang van de werkzaamheden bij alle betrokken partijen bekend zijn. De werkzaamheden dienen aantoonbaar conform het EWP te worden uitgevoerd en afgetekend aan de hand van het logboek (Bijlage 4).

Bij bijzonderheden tijdens de sloopwerkzaamheden worden de uitkomsten van de controle en eventuele vervolgstappen door de uitvoerder in het logboek bijgehouden. Het opgestelde logboek dient als leidraad voor de geplande ingrepen en moet aanwezig zijn bij de projectleider en op de bouwplaats bij de uitvoerder, zodat te allen tijde de verantwoording van de werkwijze aan te tonen is.

5.5. Conclusie mitigerende en compenserende maatregelen

Verbodsbepalingen

Door de geplande ingrepen vindt, na de passende mitigatie en compensatie die uiteen is gezet in dit activiteitenplan, geen overtreding plaats van verbodsartikelen Wnb 1.11 (Zorgplicht), 3.10 lid 1b (steenmarter en Alpenwatersalamander).

6. Motivering wettelijke belangen

Een ontheffing kan alleen verleend worden indien de activiteit nodig is op grond van een in de Wnb genoemd belang. Er kunnen verschillende belangen van toepassing zijn, omdat de soorten waarvoor ontheffing wordt aangevraagd onder verschillende beschermingsregimes kunnen vallen.

Het te slopen pand is gebouwd in 1938. Tijdens bezoeken op locatie zijn vele openingen en verder verval van het pand vastgesteld. Het pand is zodoende aan vervanging toe. Momenteel wordt het gebouw deels bewoond op basis van anti-kraak. Hoewel een dalende lijn bestaat is nog een groot woningtekort in Nederland met een verwachting dat het woningtekort in de komende jaren verder zal toenemen (ABF Research, 2021). Binnen de gemeente Waalre (waar het plangebied binnen valt) ligt de vraag naar woningen 51% hoger dan het beschikbare woningaanbod (Atlas Research, 2022). Het nieuwbouwproject binnen het plangebied levert een positieve bijdrage aan het woningtekort met 26 nieuwe woningen. De ontheffing op de Wet natuurbescherming wordt daarom aangevraagd onder het volgende belang:

- In het belang van een dwingende reden van groot openbaar belang, namelijk redenen van sociale en economische aard (artikel 3.8).

7. Alternatieven afweging

7.1. Locatie

De geplande ingrepen zijn specifiek voor de in deze ontheffing aangevraagde deelgebouwen. Het plangebied wordt omrand door woonwijken. Bij het verplaatsen van de plannen naar een andere locatie is alleen in natuurlijk gebied mogelijk. Alternatieven voor de locatie van de ingrepen zijn daarom niet van toepassing.

7.2. Werkwijze

Door het nemen van soort specifieke maatregelen voor de aanwezige beschermde soorten worden negatieve effecten op steenmarters en Alpenwatersalamanders zo veel mogelijk beperkt. De maatregelen zijn opgesteld op basis van de voorwaarden uit de kennisdocumenten van gerelateerde soorten. Er wordt gewerkt volgens een ecologisch werkprotocol bij het aanbrengen van de mitigerende maatregelen, de sloop van het gebouw en, het verwijderen van het groen. Verder zijn er voldoende alternatieven aanwezig tijdens en na de geplande ingrepen in de vorm van de mitigerende maatregelen. De werkwijze is daardoor optimaal voor de aanwezige beschermde soorten. Een alternatieve werkwijze zal waarschijnlijk ongunstig uitpakken voor de steenmarter of Alpenwatersalamander.

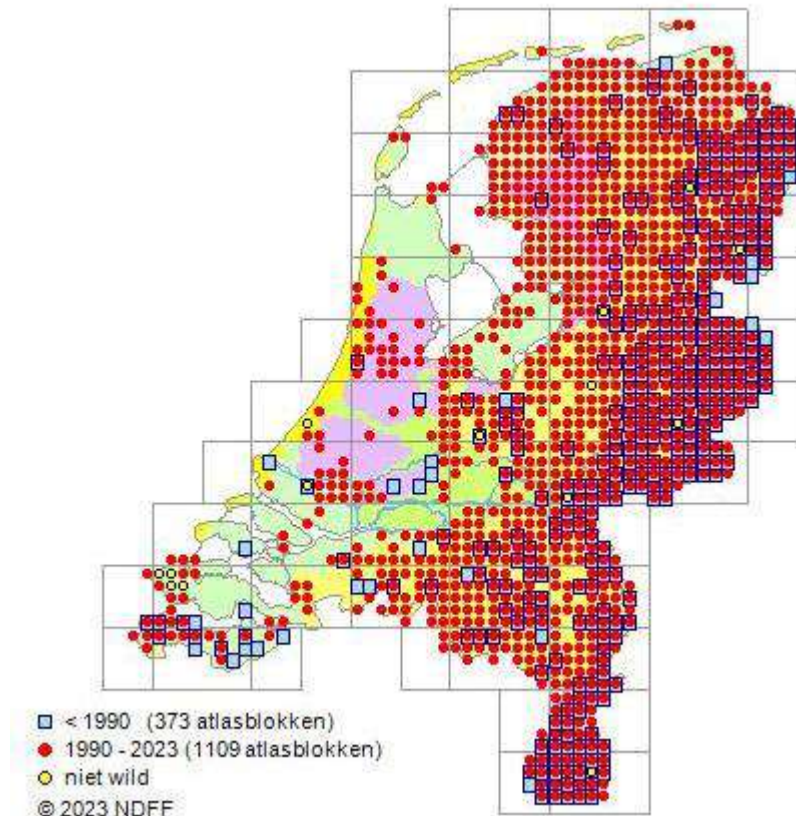
7.3. Periode van werken

Door het werk te faseren en zodoende de versturende werkzaamheden zo veel mogelijk buiten de kwetsbare periodes uit te voeren wordt de meest gunstige periodes gebruikt. Helaas is door de lange duur van het sloop- en bouwwerkzaamheden het werken binnen de kwetsbare periode onoverkomelijk. Echter, door het verplaatsen van de Alpenwatersalamander wordt schade aan deze soort zo veel mogelijk beperkt. Door tijdens de gevoelige periode van de steenmarter exclusief overdag te werken wordt de verstoring aan deze soort zoveel mogelijk beperkt. Daarnaast zijn geen verblijfplaatsen van de steenmarter aanwezig en betreft het alleen een vaste looproute met markeerplek. Door het aanbieden van een alternatieve looproute kan de soort zich om het plangebied heen banen en worden zodoende de verblijfplaatsen niet aangetast. Tevens wordt de gewenningsperiode voor nieuwe verblijfplaatsen van de aanwezige beschermde soorten in acht genomen. De mate van verstoring door de werkzaamheden wordt daardoor zoveel als mogelijk beperkt. De planning met bovengenoemde aanpassingen is te vinden in Bijlage 5.

8. Waarborging staat van instandhouding

8.1. Effecten op lokale populatie steenmarter

De steenmarter is een vrij algemeen voorkomende soort in het oosten en midden van Nederland (Figuur 8). De steenmarter staat bekend als een cultuurvolger en, hoewel het een voorkeur heeft voor kleinschalige landbouw met heggen, bosjes en andere groenstroken, wordt tegenwoordig steeds vaker in grotere steden aangetroffen. De exacte grote van de steenmarterpopulatie in Nederland zijn tot op heden onbekend.

Figuur 8. Landelijke verspreiding van de steenmarter (Bron: Verspreidingsatlas, 2023).

In de omgeving van het plangebied zijn weinig waarnemingen van de steenmarter bekend. Volgens de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) zijn over de afgelopen 10 jaar tien waarnemingen gedaan op < 2 km afstand van het plangebied, waarvan zes in de afgelopen vijf jaar zijn gedaan (BIJ12, 2023). Desalniettemin zijn tijdens één van de avondrondes van het Nader onderzoek vleermuizen twee met elkaar stoeiende steenmarters aan de andere kant van de groenstrook aangetroffen. Of één van deze steenmarters dezelfde is als degene die binnen het plangebied wordt aangetroffen is onbekend. Desondanks zijn steenmarters schuwe, territoriale dieren die moeilijk waarneembaar zijn en waarvan het territorium 80-700 hectare groot kan zijn (Zoogdiervereniging, n.d.), wat het lage aantal waarnemingen kan verklaren. Zodoende wordt de lokale steenmarterpopulatie als afdoende veerkrachtig geacht.

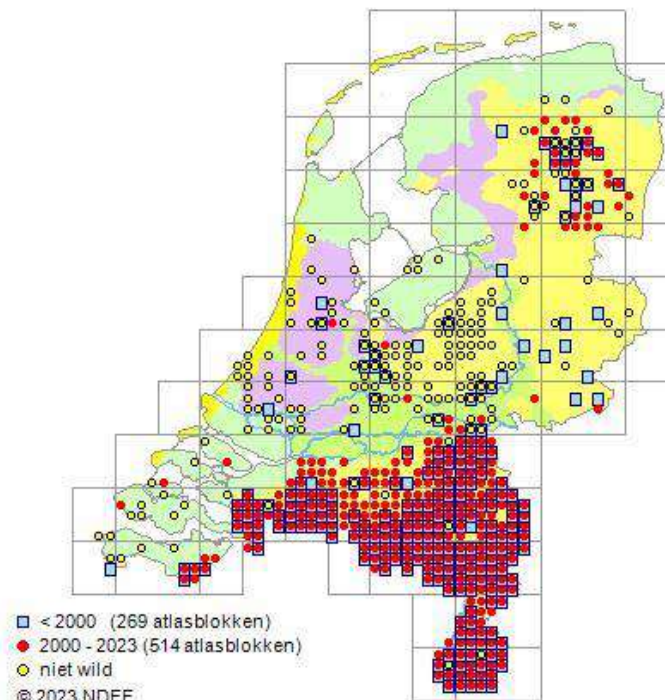
Voorafgaand aan de werkzaamheden (minimaal 6 maanden) wordt, buiten de gevoelige periode (d.w.z. tussen september en februari) drie voor marters geschikte takkenrillen aan de rand van het plangebied geplaatst met daartussen de al bestaande bosschages. De takkenrillen zijn tijdens de gehele uitvoeringsperiode aanwezig zodat te allen tijde een geschikte uitwijkmogelijkheid aanwezig is. De bosschages zullen tijdens de gehele uitvoeringsperiode niet aangetast worden. Desondanks is door de lange sloop- en bouwphase het werken binnen de gevoelige periode (maart – augustus) onoverkomelijk. Zodoende worden de werkzaamheden in deze periode alleen overdag uitgevoerd. Doordat binnen de takkenrillen meerdere openingen en wegkruipruimtes aangebracht worden neemt de kwaliteit van het leefgebied netto na de nieuwbouw toe.

Daarnaast is momenteel binnen het plangebied geen verblijfplaats aanwezig. Door het aanbieden van een alternatieve looproute, die het plangebied omzeild, worden mogelijk nabije verblijfplaatsen niet aangetast. Het is zodoende aannemelijk dat het verdwijnen van de huidige looproute en territorium binnen het plangebied geen significante afname van de (lokale) populatie steenmarters zal veroorzaken.

Op lange termijn gaan geen verblijfplaatsen of leefgebied verloren. De gunstige staat van instandhouding van de steenmarter is niet in het geding.

8.2. Effecten op lokale populatie Alpenwatersalamander

De Alpenwatersalamander is vooral te vinden in het zuidoosten van Nederland, het zwaartepunt van de verspreiding van deze soort ligt in Noord-Brabant en Limburg (**Figuur 9**). Daarnaast zijn ook populaties bekend Zeeuws-Vlaanderen, Nijmegen en Drenthe. De soort wordt regelmatig in stedelijk gebied gevonden maar komt over het algemeen voor in de buurt van bos en/of houtwallen. Volgens de meest recente staat van instandhouding in geheel Nederland uit 2021 staat de Alpenwatersalamander op matige toename (RAVON, n.d.).

Figuur 9. Landelijke verspreiding van de Alpenwatersalamander (Bron: Verspreidingsatlas, 2023).

In de omgeving van het plangebied zijn enkele waarnemingen van de Alpenwatersalamander bekend. In de NDFF zijn in de afgelopen tien jaar 26 waarnemingen gedaan op < 2 km afstand van het plangebied. De meeste hiervan zijn geconcentreerd in het noordwesten van het plangebied, bij knooppunt Leenderheide, waar in de periode van 2013-2021 consistent waarnemingen zijn gedaan (Nationale Databank Flora en Fauna, n.d.).

De overige waarnemingen zijn verspreid over het stedelijk gebied gedaan op privéterreinen. Het is onbekend waar in tuinen poelen aanwezig zijn. Het is aannemelijk dat de lokale populatie Alpenwatersalamanders niet goed is gerepresenteerd in de NDFF. Desalniettemin wordt door het hoge aantal getroffen individuen in het plangebied het verwijderen van de aanwezige voortplantingsbiotoop als een aantasting van de instandhouding van de lokale populatie Alpenwatersalamanders gezien.

Om een negatieve invloed op de Alpenwatersalamanders te minimaliseren worden zowel de werkzaamheden als de mitigerende maatregelen gefaseerd uitgevoerd. Het ontwikkelen van een nieuwe poel vindt plaats in mei 2023, wanneer alle Alpenwatersalamanders naar het water zijn getrokken.

Dit geeft ook afdoende tijd voor de onderwatervegetatie om zich na aanplanting te vestigen. De poel wordt volgens de wettelijk gestelde eisen (§5.3.1) vormgegeven.

Tussen 15 augustus en 15 september 2023 wordt de poel afgezet met amfibieënschermen, zodat de Alpenwatersalamanders zich niet binnen het plangebied kunnen vestigen voor de winterrust. Tegelijkertijd wordt de locatie middels een amfibieënscherm met vluchtheuvels naar buiten toe afgeschermd.

Medio september – oktober 2023 worden de individuen uit de oude poel gevestigd en naar de nieuwe poel geplaatst. Op deze manier wordt de Alpenwatersalamanderpopulatie minimaal geschaad. De werkzaamheden kunnen zodoende vanaf februari 2024 van start. Zodoende wordt het nestelen van broedvogels ontmoedigd en zullen de werkzaamheden geen negatieve effecten hebben op broedende vogels.

Het huidige leefgebied van de Alpenwatersalamanders binnen het plangebied is volledig omrand door wegen en zodoende geïsoleerd van andere populaties. Door de individuen te verplaatsen naar een geschikte poel in de Tongelreepdal komen zij terecht in een voor hun beter biotoop met minder verstoringen en, kunnen zij deel gaan uitmaken van een groter netwerkpopulatie. Het is zodoende aannemelijk dat het verdwijnen van de huidige voortplantingsbiotoop binnen het plangebied geen significante afname van de (lokale) populatie Alpenwatersalamanders gaat veroorzaken. De gunstige staat van instandhouding van de Alpenwatersalamander is niet in het geding.

8.3. Effecten van de te nemen maatregelen

Dit activiteitenplan, in combinatie met het rapport van de soortgerichte onderzoeken, toont aan dat de geplande ingrepen, bij naleving van het voorliggende activiteitenplan, niet leiden tot een negatieve invloed op de staat van instandhouding van de steenmarter en de Alpenwatersalamander. Op deze manier hebben de betreffende soorten te allen tijde voldoende alternatieve verblijfplaatsen en is er voldoende tijd om aan de vervangende verblijfplaatsen te wennen. Om verstoring van en schade aan individuele dieren tot een minimum te beperken wordt gewerkt met een ecologisch werkprotocol tijdens het kap- en sloopwerk. Na de herinrichting blijft het plangebied geschikt leefgebied voor de steenmarter en neemt de gebiedskwaliteit voor deze soort zelfs toe.

9. Ontheffing Wet natuurbescherming

Laride vraagt een ontheffing op de Wnb aan voor:

- Steenmarter; artikel 3.10 lid 1b (opzettelijk verstoren), en;
- Alpenwatersalamander; 3.10, lid 1a (vernietiging van vaste rust- en verblijfplaats) en lid 1b (opzettelijk verstoren).

De ontheffing wordt aangevraagd voor het te slopen pand en nieuwbouw:

- Frederik Hendrikstraat 2a te Aalst (provincie Noord-Brabant)

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode:

- April 2023 tot en met maart 2028.

Er wordt een ontheffing op de Wnb aangevraagd onder het volgende belang (zie Hoofdstuk 5 voor onderbouwing):

- In het belang van een dwingende reden van groot openbaar belang, namelijk redenen van sociale en economische aard (artikel 3.11).

10. Bibliografie

- ABF Research. (2021). *Vooruitzichten bevolking, huishoudens en woningmarkt - Prognose en scenario's 2021-2035*. Delft: ABF Research.
- Atlas Research. (2022). *Atlas voor gemeenten 2022 - Wonen*. Amsterdam: Atlas Research.
- BIJ12. (2017). *Kamsalamander - Triturus cristatus*. Utrecht: BIJ12.
- BIJ12. (2023). *Nationale Databank Flora en Fauna*. Opgehaald van <https://ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal/secure/index.zul#3>
- Bouwens, S. (2017). *Handreiking Kleine Marters in relatie tot soortbescherming*. Zoogdierverseniging.
- Kadasterdate. (sd). *Kadastrale kaart*. Opgehaald van Kadasterdata: <https://www.kadasterdata.nl/kadastrale-kaart#/5.1200000/52.0900000/11>
- Nationale Databank Flora en Fauna. (sd). *Uitvoerportaal*. Opgehaald van NDFF: <https://ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal/>
- RAVON. (sd). *Alpenwatersalamander - Ichtyosaura alpestris*. Opgehaald van RAVON.nl: <https://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie/alpenwatersalamander>
- SVP-Hardenberg. (sd). *takkenwal en houtril*. Opgehaald van Stichting Vitaal Platteland - Hardenberg: <http://svp-hardenberg.nl/deze-site/inrichtingselementen/opgaand-groen/houtwallen-singels-en-hagen/takkenwal-en-houtril/>
- Van Delft, J. (2009). *Alpenwatersalamander - Mesotriton alpestris*. De amfibieën en reptielen van Nederland. p 96-104.
- Westra, S. A., & Kuiters, R. S. (2018). *Beheerwijzer: Landschappelijke maatregelen voor kleine marterachtigen*. Zoogdierverseniging.
- Zoogdierverseniging. (sd). *Steenmarter*. Opgehaald van Zoogdierverseniging.nl: <https://www.zoogdierverseniging.nl/zoogdiersoorten/steenmarter>

Bijlagen

Bijlage 1. Mitigerende maatregelen steenmarter korte termijn

Maatregelen t.b.v steenmarter op korte termijn | Frederik Hendrikstraat Waalre

Bijlage 2. Mitigerende maatregelen steenmarter lange termijn

Maatregelen t.b.v steenmarter op lange termijn | Frederik Hendrikstraat Waalre

Inrichtingsplan met aanduiding mitigerende maatregelen Steenmarter 1:400

FASE 2 Mitigerende maatregelen ten behoeve van steenmarter
Na de bouw ecologische geleiding t.b.v. steenmarter door
aanleg van:

Inheemse brede bessendragende haag (1,50 m breed, 1,00m hoog), bestaande uit: *Crateagus monogyna* (meidoorn), op min. 0,75m uit erfrens te planten, bij zijgevels en ter hoogte van bergingenblok in haag *Viburnum opulus* (Gelderse Roos) of *Amelanchier lamarckii* (krent) als heestergroep toevoegen

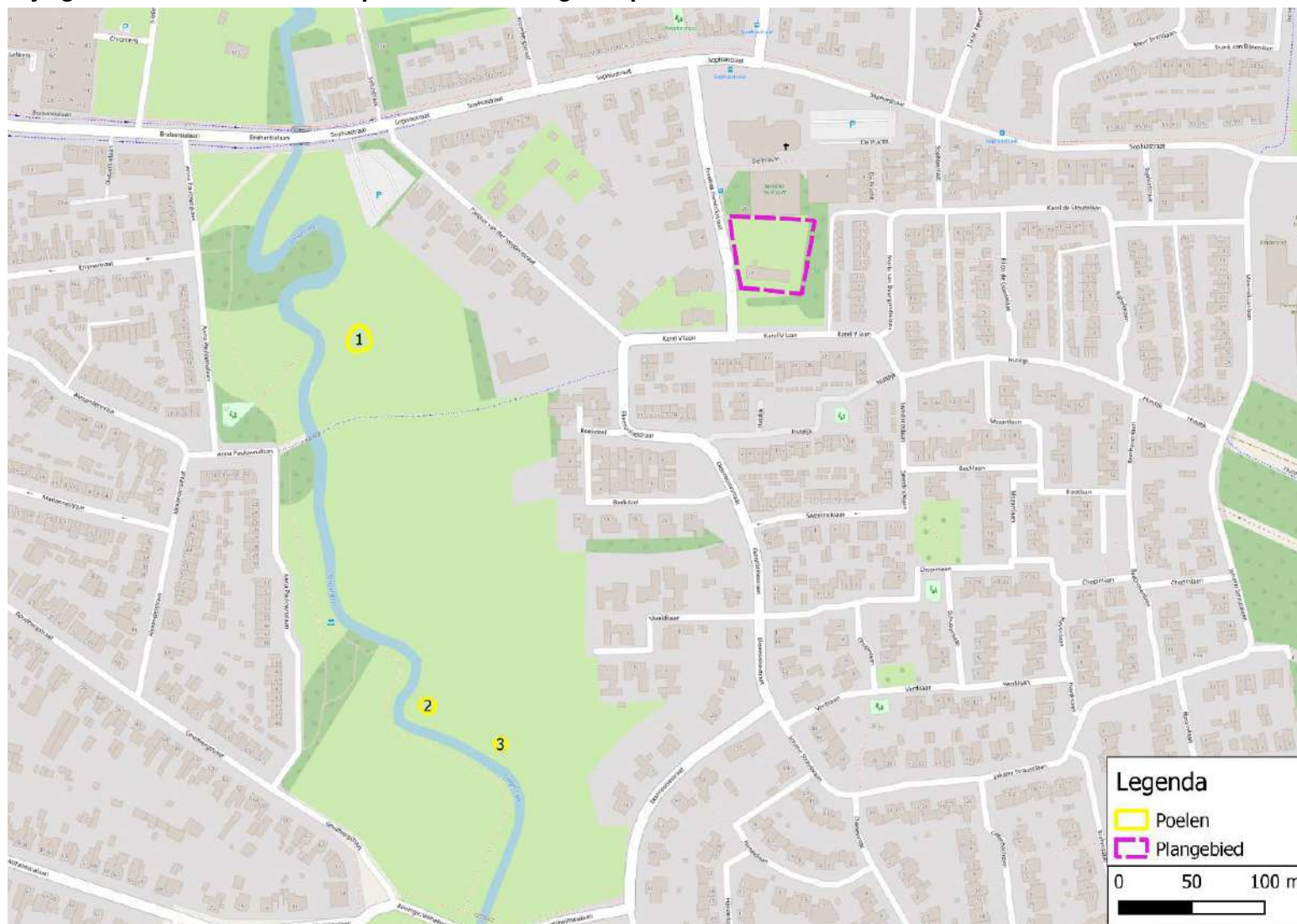
Aanleg kruidrijk gras
extensief te beheren

Na ruim 3 jaar bij het ontsaan van volgroeide dichte heg:

Huidige struweel/ onderbeplanting vervangen door nieuw struweel min. 3m breed (o.a. lijsterbes, liguster, gele kornoelje, gelderse roos)

Takkenrij en struweel/ onderbeplanting verwijderen
Bestaande bomen komen in kruidrijk gras te staan

Bijlage 3. Te onderzoeken poelen in de Tongelreepdal

Bijlage 4. Logboek

Maatregel	Voor welke soort?	Wanneer uitvoeren?	Door wie?	Wanneer uitgevoerd?	Paraaf RSK
Voor de sloop					
Aanbrengen van takkenril	Steenmarter	Maart tot april 2023	Ecoloog RSK en aannemer		
Onderzoek geschiktheid aanwezige poelen Tongelreep	Alpenwatersalamander	Tussen 15 maart en 15 mei 2023	Ecoloog RSK		
(indien noodzakelijk) Aanleggen nieuwe poel	Alpenwatersalamander	Mei 2023	Ecoloog RSK en Aannemer		
Plaatsen van amfibieënschermen	Alpenwatersalamander	Tussen 15 augustus en 15 september 2023	Aannemer		
Afvangen en verplaatsen naar nieuwe poel	Alpenwatersalamander	Tussen 15 september en 15 oktober 2023	Ecoloog RSK		
Verwijderen rommelhoek en stenenstapel	Steenmarter	Tussen september 2023 en februari 2024	Aannemer		
(indien aangelegd) Controle nieuwe poel op aanwezigheid (onderwater)beplanting	Alpenwatersalamander	Medio maart 2024	Ecoloog RSK		
Planlocatie controleren op vogelnesten	Alle broedvogels	Maximaal 1 week voor start Kapwerkzaamheden	Ecoloog RSK		
Toolboxmeeting voor betrokken werkpersoneel	Alle wilde planten en dieren	Bij start sloopwerkzaamheden (v.a. februari 2024)	Ecoloog RSK		

Maatregel	Voor welke soort?	Wanneer uitvoeren?	Door wie?	Wanneer uitgevoerd?	Paraaf RSK
Tijdens de sloop					
Kapwerkzaamheden	Broedvogels	Vanaf februari 2024	Aannemer		
Sloop bebouwing	-	Na kapwerkzaamheden	Aannemer		
Zorgplicht (schade aan flora en fauna zo veel mogelijk voorkomen)	Alle wilde planten en dieren	Tijdens uitvoering werkzaamheden	Aannemer		
Stopzetten werkzaamheden	Broedvogels, vleermuizen, Alpenwatersalamander	Bij aantreffen vleermuizen, broedende vogels of Alpenwatersalamander in het plangebied	Aannemer		
Na de bouw					
Aanplanten van nieuwe haag	Steenmarter	Na bouwwerkzaamheden	Aannemer		
Ontwikkeling van kruidenrijk grasland	Alle wilde planten en dieren	Na bouwwerkzaamheden	Aannemer		
Controleren vestiging nieuwe haag en verwijderen takkenril	Steenmarter	Tussen september 2027 en februari 2028	Ecoloog RSK en aannemer		
Herontwikkeling van bosschages	Alle wilde planten en dieren	Tussen september 2027 en februari 2028	Aannemer		

Bijlage 5. Planning

	2023												2024				
Activiteiten	januari	februari	maart	april	mei	juni	juli	augustus	september	oktober	november	december	januari	februari	maart	april	mei
Voorafgaand aan de uitvoering																	
Aanbrengen looproute alternatief																	
Gewenningstijd steenmarter																	
Onderzoek geschiktheid van poelen in Tongelreepdal																	
(mogelijk) aanbrengen alternatieve poel met vegetatie																	
Ontwikkelingsperiode nieuwe poel																	
opstellen concept activiteitenplan met EWP																	
Definitief maken activiteitenplan met EWP																	
Ontheffing aanvragen																	
Doorlooptijd ontheffingsaanvraag																	
Werkzaamheden																	
Afzetten oude poel																	
afvissen oude poel																	
verwijderen stenen stapel																	
Kapwerkzaamheden																	
Sloop- en bouwwerkzaamheden																	
Logboek bijhouden																	
Bij twijfel ecooloog raadplegen																	
	2024						2025										
	juli	augustus	september	oktober	november	december	januari	februari	maart	april	mei	juni	juli	augustus	september	oktober	november
Werkzaamheden																	
Sloop- en bouwwerkzaamheden																	
Aanplanten nieuwe haag																	
Logboek bijhouden																	
Bij twijfel ecooloog raadplegen																	
	2027						2028										
	juli	augustus	september	oktober	november	december	januari	februari	maart	april	mei	juni	juli	augustus	september	oktober	november
Werkzaamheden																	
Verwijderen takkenrillen en bosschages																	
Ontwikkelen van nieuwe bosschages																	
Logboek bijhouden																	
Bij twijfel ecooloog raadplegen																	

De planning van de mitigerende maatregelen, ontheffingsaanvraag en de geplande periode van de werkzaamheden.